

АЛЕКС НОРТ

З англійської переклала Юлія Підгорна

Київ
BOOKCHEF
2020

Для Лінн і Зака

Джейку,

Я безліч усього хочу тобі розповісти, проте нам завжди було важко говорити одне з одним, хіба ні?

Тому доведеться тобі написати.

Пам'ятаю, як ми з Ребеккою вперше принесли тебе додому з лікарні. Було темно і сніжило, і я ніколи в житті не кермував автівкою так обережно. Тобі було два дні від народження, і ти висів у сумці-кенгуру. Ребекка дрімала, а я час від часу дивився у дзеркало заднього виду, перевіряючи, чи з тобою усе гаразд.

Знаєш, чому? Я був *наляканий до всирачки*. Я ріс єдиною дитиною у родині, геть не привчений до немовлят, а тепер ось я — відповідальний за власну дитину. Ти був неймовірно маленьким і вразливим, а я таким непідготовленим, що здавалося абсурдним, як вони випустили тебе з лікарні зі мною. З самого початку ми не ладнали, ти і я. Ребекка тримала тебе легко і природно, наче це вона була народжена для тебе, а не навпаки, тоді як я почувався незграбним, боявся тримати цю тендітну ношу в руках і не міг зрозуміти, чого ти хотів, коли плакав. Я взагалі тебе не розумів.

І це не змінилося.

Коли ти став трохи старший, Ребекка сказала мені, що це через мою з тобою схожість, але я не знаю, чи це правда. Сподіваюся, що ні. Я завжди хотів для тебе кращого.

Але попри це, ми не можемо говорити одне з одним, а це означає, що мені доведеться спробувати все це записати. Правду про усе, що сталося у Фезербенку.

Про Містера ніч. Хлопчика на підлозі. Метеликів. Маленьку дівчинку у дивній сукні.

І звісно, про Шепотуна.

Це буде нелегко, і мені слід почати з вибачення. Упродовж цих років я так часто казав тобі, що боятися нічого. Що монстрів не існує.

Вибач, що я збрехав.

ЧАСТИНА I

Л и п е н ь

Один

Викрадення дитини незнайомцем — найгірший страх кожних батьків. Але за статистикою це вкрай нетипова ситуація. Насправді більший ризик у тому, що дитині заподіє шкоду чи згвалтує її член родини за зачиненими дверима, і поки зовнішній світ здається загрозливим, правда в тому, що більшість незнайомців — порядні люди, тоді як дім часто є найнебезпечнішим місцем з усіх.

Чоловік, який стежив за шестирічним Нілом Спенсером на пустищі, дуже добре це знав.

Він рухався тихо, паралельно до Ніла за рядком кущів, і не зводив з хлопчика очей. Ніл повільно прогулювався, не підозрюючи, у якій небезпеці опинився. Час від часу він вдаряв ногою по пильній землі, підіймаючи крейдовий білий туман навколо своїх кросівок. Чоловік, який ступав значно обережніше, щоразу чув його *човгання*. І не видавав жодного звуку.

Був теплий вечір. Більшу частину дня сонце сильно й нещадно палило, але зараз була шоста вечора і небо стало гуманнішим. Температура спала, а повітря набуло золотистого відтінку. Це був один з тих вечорів, коли ви сидите на терасі, можливо, потягуючи холодне біле вино, і дивитеся на захід сонця, не думаючи про те, щоб сходити за курткою, доки не стає темно і запізно для цього.

Навіть пустище здавалося прекрасним, купаючись у бурштиновому світлі. Це був клаптик землі, порослої чагарниками, якою з одного боку закінчувалося містечко Фезербенк, а з іншого починався старий занедбаний кар'єр. Горбиста земля здебільшого була пересохлою і мертвою, однак де-не-де щільними хащами росли кущі, через які ця місцевість скидалася на лабіринт. Місцеві діти іноді гралися на пустищі, хоча тут було не зовсім безпечно. Протягом багатьох років безліч із них спокушалися спуститися униз у кар'єр, круті схили якого могли розсипатися. Міська рада встановила огорожі і попереджувальні знаки, але місцевий консенсус полягав у тому, що вони мали зробити більше. Зрештою, діти почали перелазити через огорожі.

У дітлахів була звичка ігнорувати попереджувальні знаки.

Чоловік багато знав про Ніла Спенсера. Він детально вивчав хлопчика і його родину як проект. Справи у Ніла в школі йшли кепсько, як у навчанні, так і в спілкуванні, він добряче відставав від своїх однолітків у читанні, письмі й математиці. Його одяг був здебільшого приношений. У своїх манерах Ніл здавався трохи старшим для свого віку — вже виказував гнів і обурення до світу. За кілька років його сприйматимуть як хулігана і баламута, але зараз він ще був досить маленький і люди пробачали його руйнівну поведінку. «Він не хотів», — казали вони. — «Це не його вина». Ще не дійшло до того, щоб вони вважали його виключно відповідальним за свої вчинки, і тому оточення було змушено шукати відповідальність в іншому місці.

А чоловік бачив її. Важко було це не побачити.

Сьогоднішній день Ніл провів у будинку батька. Його батьки жили окремо, і чоловік подумав, що це доволі непогано. І мати, і батько були алкоголіками з постійно мінливими градусами. Для них обох життя було значно простішим, коли їхній син перебував у будинку іншо-

го, і обидва вони щосили намагалися розважити його, коли він знаходився з ними. У цілому Нілу лишалося заповнювати свій час і стояти за себе самому, що, очевидно, пояснювало жорсткість, яка, як помітив чоловік, розвивалася у хлопчиків. У житті своїх батьків Ніл був п'ятим колесом до воза. Звісно, його не любили.

Того вечора батько Ніла не вперше був таким п'яним, що не відвіз його до будинку матері, і вочевидь, також занадто лінивим, щоб прогулятися з ним. Він, певно, думав, що хлопчику майже сім років і він непогано провів весь день наодинці. Тому Ніл повертався додому сам.

Він і гадки не мав, що опиниться у геть іншому домі. Чоловік подумав про підготовану кімнату і спробував придушити збудження, яке відчув.

Пройшовши половину пустища, Ніл зупинився.

Чоловік також зупинився поруч із хлопцем і визирнув крізь колючий кущ, щоб подивитися, що привернуло увагу дитини.

Навпроти одного з кущів лежав старий телевізор, його сірий екран був випнутий, але неушкоджений. Чоловік дивився, як Ніл розвідувально копнув телевізор ногою, але той виявився занадто важким, щоб зсунутися з місця. Для хлопця ця річ, напевно, здавалася чимсь з іншого століття, з решітками і кнопками під екраном і задньою частиною розміром з барабан. По той бік стежки лежало кілька каменів. Чоловік захоплено спостерігав, як Ніл підійшов, вибрав один камінь і щосили жбурнув його у скляний екран.

Бам.

У цьому тихому місці рознісся гучний звук. Скло не розлетілося на друзки, натомість камінь пройшов наскрізь, залишивши дірку з рваними краями, наче від пострілу. Ніл підняв другий камінь і спробував ще, але цього разу не влучив. Тоді ще раз. На екрані з'явилася ще одна дірка.

Здавалося, йому подобалася ця гра.

І чоловік міг зрозуміти, чому. Це несерйозне руйнування було дуже схоже на зростаючу агресію, яку хлопець показував у школі. Це була спроба вплинути на світ, який ніби не помічав його існування. Усе впливало з бажання бути видимим. Бути поміченим. Бути коханим.

Це усе, чого глибоко в душі бажає кожна дитина.

Серце чоловіка, яке тепер билось швидше, заболіло від думки про це. Він тихо вийшов із куців позаду хлопчика і прошепотів його ім'я.

ДВА

Ніл. Ніл. Ніл.

Інспектор поліції Піт Вілліс обережно йшов пустищем, слухаючи, як офіцери навколо вигукують ім'я зниклого хлопчика рівними інтервалами. Між ними була абсолютна тиша. Піт підняв голову, уявляючи, як слова тріпотять там, у темряві, зникаючи у нічному небі, повністю, як-от Ніл Спенсер щез із поверхні Землі.

Він провів променем свого ліхтаря конусоподібну лінію пильною землею, перевіряючи ґрунт під ногами і шукаючи будь-які ознаки хлопчика. Сині спортивні штани і труси, футболка з принтом «Minecraft»*, чорні кросівки, армійський наплічник, пляшка води. Виклик надійшов саме тоді, коли він сідав за стіл, аби з'їсти вечерю, яку насилу зготував, і від думки про тарілку на столі, що стоїть там просто зараз неторкана і вистигає, його живіт забуркотів.

Але зник маленький хлопчик і його потрібно було знайти.

* Відеогра. — Тут і далі — прим. перекл.

Здавалося, йому подобалася ця гра.

І чоловік міг зрозуміти, чому. Це несерйозне руйнування було дуже схоже на зростаючу агресію, яку хлопець показував у школі. Це була спроба вплинути на світ, який ніби не помічав його існування. Усе впливало з бажання бути видимим. Бути поміченим. Бути коханим.

Це усе, чого глибоко в душі бажає кожна дитина.

Серце чоловіка, яке тепер билось швидше, заболіло від думки про це. Він тихо вийшов із куців позаду хлопчика і прошепотів його ім'я.

ДВА

Ніл. Ніл. Ніл.

Інспектор поліції Піт Вілліс обережно йшов пустищем, слухаючи, як офіцери навколо вигукують ім'я зниклого хлопчика рівними інтервалами. Між ними була абсолютна тиша. Піт підняв голову, уявляючи, як слова тріпотять там, у темряві, зникаючи у нічному небі, повністю, як-от Ніл Спенсер щез із поверхні Землі.

Він провів променем свого ліхтаря конусоподібну лінію пильною землею, перевіряючи ґрунт під ногами і шукаючи будь-які ознаки хлопчика. Сині спортивні штани і труси, футболка з принтом «Minecraft»*, чорні кросівки, армійський наплічник, пляшка води. Виклик надійшов саме тоді, коли він сідав за стіл, аби з'їсти вечерю, яку насилу зготував, і від думки про тарілку на столі, що стоїть там просто зараз неторкана і вистигає, його живіт забуркотів.

Але зник маленький хлопчик і його потрібно було знайти.

* Відеогра. — Тут і далі — прим. перекл.

У темряві інші офіцери були невидимі, але Піт бачив їхні ліхтарі, які розосередилися територією. Інспектор подивився на годинник: 20:53. День майже скінчився і, хоча сьогодні було спекотно, за останні кілька годин температура впала, і від холодного повітря Піт затремтів. Поспіхом виходячи з дому, він забув куртку, а сорочка, що була на ньому, слабенько захищала його від стихій природи. І старі кістки також — йому, зрештою, було п'ятдесят шість — але ніч не слушний час для прогулянок і для молодих. Особливо загублених і самотніх. І, швидше за все, пораних.

Ніл. Ніл. Ніл.

Він приєднався: «Ніл!».

Нічого.

Перші сорок вісім годин після зникнення найвиришальніші. Повідомлення про зниклого хлопчика надійшло о 19:39, приблизно через півтори години після того, як він вийшов із будинку батька. Ніл мав бути вдома до 18:20, але між батьками була певна непогодженість щодо того, о котрій мав повернутися їхній син. Тому лише коли мати зателефонувала своєму колишньому чоловікові, виявилось, що дитина зникла. Відтоді як поліція приїхала на місце подій о 19:51, ставало все темніше і минуло майже дві години з перших сорока восьми. Зараз вже минуло майже три.

Піт знав, що у переважній більшості випадків дитину швидко і благополучно знаходять і повертають родині. Випадки ділилися на п'ять різних категорій: залишені діти, втеча з дому, аварія або нещасний випадок, викрадення родичами, викрадення сторонньою людиною. Зараз теорія ймовірності підказувала Піту, що зникнення Ніла Спенсера виявиться якимсь нещасним випадком, і що хлопчика скоро знайдуть. Утім щодалі він йшов, то більше його інтуїція казала протилежне. Його серце оповило тривожне почуття. Але ж інспектор завжди так почувався, коли зникала

дитина. Це нічого не означало. Це просто спливали погані спогади двадцятирічної давнини, приносячи з собою погані відчуття.

Промінь його ліхтаря промайнув щось сіре.

Піт одразу зупинився і повернувся туди, де щось помітив. Це був старий телевізор, який лежав біля одного з кущів, його екран був розбитий у кількох місцях, наче хтось використав його як мішень. Піт якусь мить роздивлявся його.

— Є щось?

Безликий голос гукнув звідкись збоку.

— Ні, — крикнув Піт у відповідь.

Він дійшов до кінця пустища одночасно з іншими офіцерами, пошуки нічого не виявили. З відносною темрявою позаду знебарвлена яскравість вуличних вогнів здалася Пітові якоюсь дивно нудотною. Тут у повітрі відчувався тихий гул життя, якого не було у тиші пустища.

За якусь мить, не маючи змоги зробити щось ліпше, Піт розвернувся і попрямував у напрямку, звідки прийшов.

Він не був впевнений, куди йшов, але зрозумів, що прямує вбік, у напрямку старого кар'єру, що пролягав біля одного краю пустища. У темряві було небезпечно, тож інспектор пішов до скупчення ліхтарів, де починала працювати пошукова група. Поки деякі офіцери опрацьовували край кар'єру, світлячи своїми ліхтарями на круті схили і вигукуючи ім'я Ніла, інші звірялися з картами і готувалися спустися нерівною стежкою, що вела униз. Коли він підійшов, кілька поліцейських підвели погляд.

— Сер? — упізнав його один з них. — Я не знав, що ви сьогодні чергуєте.

— Я не чергую, — Піт підняв утору дріт огорожі і заліз до офіцерів, тепер навіть уважніше дивлячись собі під ноги. — Я живу неподалік.

— Зрозуміло, сер, — непевно відповів офіцер.

Було незвично, що до такої брудної роботи залучився інспектор. Процес розслідування з департаменту координувала інспектор Аманда Бек, а тут пошукова група складалася здебільшого з рядових співробітників. Піт прикинув, що має робочого стажу більше, ніж будь-хто з них, але сьогодні ввечері він був лише частиною натовпу. Зникла дитина, а це означало, що її потрібно було знайти. Офіцер, ймовірно, був занадто молодим, щоб пам'ятати, що сталося з Френком Картером двадцять років тому, і зрозуміти, чому недивно, що за подібних обставин тут з'явився Піт Вілліс.

— Обережніше, сер. Тут земля трохи хитка.

— Я в порядку.

Вочевидь, офіцер був замолодим також, аби понизити інспектора до якогось літнього чоловіка. Ймовірно, він ніколи не бачив Піта у спортивній залі департаменту, до якої той ходив щоранку перед роботою. Попри їхню різницю у віці інспектор міг би закластися, що поборить юнака на кожному з тренажерів. Він відмінно дивився собі під ноги. Дивитися за всім — зокрема, за собою — була його друга натура.

— Гаразд, сер, що ж, ми збираємося спуститися. А ви просто координуйте.

— Я тут не головний, — Піт опустив свій ліхтарик, оглядаючи нерівну місцевість. Промінь ліхтаря осяював лише коротку відстань. Дно кар'єру унизу було лише величезною чорною дірою. — Ви доповідаєте інспектору Бек, не мені.

— Так, сер.

Піт продовжував дивитися униз, думаючи про Ніла Спенсера. Найімовірніші маршрути, якими міг піти хлопчик, були визначені. Вулиці обшукані. З більшістю його друзів уже зв'язалися, все марно. І на пустині було чисто. Якщо зникнення хлопчика насправді було результатом аварії чи нещасного випадку, тоді кар'єр лишався єдиним місцем, у якому був сенс його шукати.

Однак чорний світ унизу відчувався абсолютно порожнім.

Він знав напевно — не розумом. Але його інтуїція казала, що Ніла Спенсера тут не знайдуть.

Що, можливо, його не знайдуть взагалі.

Три

— Пам'ятаєш, що я розповідала тобі? — спитала маленька дівчинка.

Він пам'ятав, але просто зараз Джейк щосили намагався ігнорувати її. Усі діти з Клубу 567 були надворі й гралися на сонці. Він чув крики і звуки футбольного м'яча по асфальту, і час від часу м'яч із гулом вдарявся о будівлю. У той час, коли Джейк сидів усередині, працюючи над своїм малюнком. Він із більшим задоволенням лишився б на самоті, щоб завершити його.

Не те, щоб Джейк не любив гратися з маленькою дівчинкою. Звісно, йому подобалося. Здебільшого, вона була єдиною, хто *хотів* гратися з ним, і зазвичай він був більше, ніж щасливий, бачити її. Але сьогодні дівчинка була не зовсім грайлива. Насправді, вона була дуже серйозна, а йому таке не подобалося.

— Пам'ятаєш?

— Здається.

— Тоді скажи це.

Джейк зітхнув, відклав олівець і подивився на дівчинку. На ній, як завжди, була блакитно-біла картата сукня, і він побачив садно на її правому коліні, яке, здається, ніколи не заживало. Тоді, коли в інших дівчат були акуратні зачіски — стрижки до плечей чи туго зав'язані «кінські хвостики» — волосся маленької дівчинки безладно звисало з одного боку і здавалося, що вона довгенько його не розчісувала.

З виразу її обличчя було помітно, що дівча не зби-
ралось здаватися, тож він повторив те, що вона розпо-
віла йому.

«Якщо не зачинив ти двері — почувеш шепіт ти мит-
тєво...»

Дивно, що Джейк таки запам'ятав ці слова, бо він
не докладав до цього особливих зусиль. Але чомусь
вони таки застрягли у пам'яті. Було щось у ритмі. Іноді
хлопчик чув пісню по «СВВС»*, і вона потім годинами
лунала по колу у його голові. Тато називав це *вушним*
черве'яком, і Джейк уявляв, як звуки проривають хід
у його голові і звиваються у його мізках.

Коли він закінчив, дівчинка задоволено кивнула.
Джейк знову взяв олівець.

— Що це взагалі означає? — спитав він.

— Це попередження, — дівчинка зморщила ніс. — Ну,
якось мірою. Коли я була маленькою, діти казали так.

— Зрозуміло, але що це означає?

— Це просто хороша порада, — відповіла вона. —
Зрештою, у світі багато поганих людей. Багато чого
поганого. Тому це корисно пам'ятати.

Джейк насупився і продовжив малювати. Погані
люди. Тут, у Клубі 567, був один трохи старший хлоп-
чик на ім'я Карл, якого Джейк вважав поганим. Ми-
нулого тижня Карл підійшов до кутка, у якому Джейк
збирав фортецю з «лего», і став дуже близько до нього,
нависаючи, наче велика тінь.

— Чому тебе завжди забирає тато? — вимогливо
запитав Карл, хоча відповідь була йому відома. — Тому
що твоя мама померла?

Джейк не відповів.

— Як вона виглядала, коли ти її побачив?

І знову Джейк промовчав. Окрім як у нічних кошма-
рах він не думав про те, як було знайти маму того дня.

* Дитяче телебачення.

Від цього з ним відбувалося щось дивне і не було змоги нормально дихати. Але від чого не можна втекти, то це від розуміння, що мами більше немає.

Це нагадало йому давно минулий час, коли він зазирнув у двері кухні і побачив, як мама розрізає великий червоний перець навпіл і витягає серцевину.

— Привіт, чудовий хлопче.

Саме так вона казала, коли бачила його. Мама завжди так називала Джейка. Він пам'ятав те відчуття, коли вона померла — наче звук того перця, ніби хтось викидає серцевину і лишає порожнечу.

— Мені дуже подобається бачити, що ти ридаєш, наче дитина, — виголосив Карл і пішов геть, наче Джейка взагалі не існувало.

Нерадісно було уявляти світ, у якому було повно таких людей, і Джейк не хотів у це вірити. Зараз він малював на аркуші кола. Поля бою навколо маленьких фігурок, що б'ються.

— У тебе все гаразд, Джейку?

Він підвів погляд. Це була Шерон, одна з дорослих, яка працювала тут, у Клубі 567. Вона мила посуд у дальньому кутку кімнати, але тепер підійшла і нахилилася, поклавши руки між колінами.

— Так, — відповів він.

— Гарний малюнок.

— Він ще не закінчений.

— І що це буде?

Він подумав, як пояснити намальований ним бій — усі ті сторони, що воюють, лінії між ними і ті, хто загинув, замазані карлючками — але це було занадто складно.

— Просто бій.

— Ти точно не хочеш вийти надвір і погратися з іншими дітьми? Такий чудовий день.

— Ні, дякую.

— У нас є запасний сонцезахисний крем, — роззирнулася вона, — і капелюх десь теж є.

— Мені потрібно закінчити свій малюнок.

Шерон підвелася, тихо зітхаючи собі під ніс, але вираз її обличчя був добрим. Вона хвилювалася за нього, і хоча причин для цього не було, Джейк припустив, що це все одно приємно. Він завжди міг визначити, коли люди турбувалися про нього. Тато часто хвилювався, окрім тих разів, коли увірвався терпець. Іноді він кричав і казав речі на кшталт: «Це лише тому, що я хочу, щоб ти поговорив зі мною, я хочу знати, що ти думаєш і відчуваєш», і коли це відбувалося, ставало страшно, бо Джейк відчував, наче розчаровував тата і засмучував його. Але він не знав, як бути не таким, яким був.

Коло і коло — ще одне поле бою, лінію перекривали одна одну. Чи може це був портал? Щоб маленька фігура усередині могла зникнути з битви і піти кудись у ліпше місце. Джейк розвернув олівець і почав обережно витирати людину з аркуша.

Ти.

Ти тепер у безпеці, де б ти не був.

Одного разу, після того, як татові увірвався терпець, Джейк знайшов на своєму ліжку записку. На ній було, як він визнав, дуже гарне зображення їх із татом, вони посміхалися. Унизу тато написав:

Вибач мені. Я хочу, щоб ти пам'ятав: навіть коли ми сваримося, ми все одно дуже сильно любимо одне одного. Цілую.

Джейк поклав цю записку до свого Пакета особливих речей до решти важливих речей, які там зберігалися.

Він перевірів. Пакет лежав на столі перед ним, просто біля малюнка.

— Ти невдовзі переїдеш до нового будинку, — сказала маленька дівчинка.

— Справді?

— Твій батько сьогодні пішов до банку.

— Знаю. Але він каже, що невпевнений у результаті. Вони можуть не дати того, що йому потрібно.

— *Іпотеку*, — терпляче сказала дівчинка. — Але вони дадуть.

— Звідки ти знаєш?

— Він же відомий письменник, хіба ні? Він добре вміє вигадувати. — Вона подивилася на його малюнок і посміхнулася. — Так само, як і ти.

Джейк задумався про її усмішку. Дівчинка була дивною, наче вона була веселою і водночас засмученою через щось. Якщо замислитися, то саме це він відчував щодо переїзду. Джейк більше не любив свій будинок і знав, що тато у ньому також нещасний, але переїзд все одно здавався чимсь таким, що їм не слід було робити, хоча це саме він обрав новий будинок на татовому айпеді, коли вони разом продивлялися варіанти.

— Я ж бачитиму тебе після переїзду, так? — запитав він.

— Ну звісно. Ти знаєш, що бачитимеш. — Але потім маленька дівчинка нахилилася і заговорила схвилюваніше. — Утім, що б не трапилося, пам'ятай, що я розповідала тобі. Це важливо. Пообіцяй мені, Джейку.

— Обіцяю. Однак що це означає?

На якусь мить він подумав, що вона збиралася пояснити детальніше, але потім на дальньому боці кімнати почувся дзвінок.

— Запізно, — прошепотіла вона. — Твій тато приїхав.

ЧОТИРИ

Коли я приїхав, здалося, що надворі біля Клубу 567 грається більшість дітей. Паркуючись, я чув їхній змішаний сміх. Вони усі здавалися такими щасливими — такими *нормальними* — і на мить я почав блукати очима між ними, шукаючи Джейка, сподіваючись побачити його серед інших дітей.

Але, звісно ж, мого сина тут не було.

Натомість, я знайшов його усередині. Він сидів спиною до мене, схилившись над малюнком. Від його виду моє серце трохи заболіло. Джейк був маленьким для свого віку, і в ту мить у тій позі здався ще крихітнішим і вразливішим, ніж будь-коли. Він ніби намагався розчинитися у малюнку, що лежав перед ним.

Та хто може його звинуватити? Джейк ненавидів бути тут, я знав це, хоча він ніколи не заперечував їхати сюди і не скаржився, повернувшись з клубу додому. Але здавалося, що у мене просто немає вибору. Після смерті Ребекки було стільки нестерпних ситуацій: перша стрижка, на яку я повів його, замовлення його шкільної форми, незграбне загортання його різдвяних подарунків, тому що сльози на очах затуманювали мені зір. Нескінченний список. Але чомусь шкільні канікули були найважчими. І хоч як сильно я не любив Джейка, для мене було неможливим проводити увесь день, кожен день з ним. Здавалося, що не лишилося достатньо мене, щоб заповнити усі ті години, і хоча я зневажав себе за те, що не міг стати батьком, який був потрібен Джейкові, правда була в тому, що іноді мені був потрібен час для себе. Щоб забути про безодню між нами. Щоб не звертати увагу на мою нездатність справлятися з усім, яка по-стійно зростала. Щоб мати змогу опустити руки і трохи поплакати, знаючи, що він не зайде і не побачить мене.

— Привіт, друже.

Я поклав руку йому на плече. Він не підвів погляд.

— Привіт, тату.

— Чим ти сьогодні займався?

— Нічим особливим.

Під своєю рукою я відчув, як він ледве помітно знизав плечима. Здалося, що тіла Джейка наче не було, наче воно було ще легше і м'якіше, ніж тканина футболки, у яку він був вдягнений.

— Погрався трохи де з ким.

— Де з ким? — перепитав я.